

GEMEENTE GORSSSEL
 236MON.04/VROB
 Postboekingsnummer:

VERGADERING B en W d.d. 12 FEB. 1991 nr. 12

Openbaar ja

Ingekomen van : Gemeentelijke Monumentencommissie
 Datum : 23 januari 1991
 Onderwerp : Verslag vergadering d.d. 23 januari 1991.

Steller: *[handwritten initials]*
 Afdeling: V.R.O.M.

Par. hoofd: *[handwritten initials]*
 Datum : 01-02-1991

	Akkoord	Bespreken	Opmerkingen
Secretaris	<i>[handwritten mark]</i>	<i>[handwritten mark]</i>	
Burgemeester		<i>[handwritten mark]</i>	Boedelhof.
Wethouder		<i>[handwritten mark]</i>	
Wethouder		<i>[handwritten mark]</i>	

EINDBESLISSING

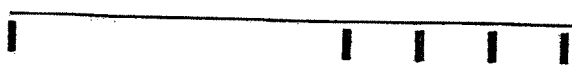
Voor kennisgeving aannemen: 0
 Konform advies: 0
 In afwijking van advies besloten: 0 *202*

Planning:

Commissie
 d.d.
 Commissie
 d.d.
 Raad:

SAMENVATTEND ADVIES:

1. Verslag voor kennisgeving aannemen en conform adviezen uitwerken. ✓
- 2.
- De panden Braakhekkeweg 5 (Harfsen), Bathmenseweg 4 (KrvD), Dorpsstraat 28 en 30 te Almen, Groeneweg 3 en Hoofdstraat 30 te Gorssel plaatsen op de gem. monumentenlijst, onder vaststelling van de redengevende beschrijving.
3. Zomerverblijf 'Flierderweg 8' niet plaatsen op de gem. mon.lijst.
4. Leden Monumentencommissie machtigen tot horen belanghebbenden inzake bescherming 'Buitenplaats Joppe'.
5. Principe-standpunt uiten over restauratie 'de Boedelhof', *[handwritten mark]* instemming met advies Monumentencommissie?
6. Behandeling bezwaarschrift *[handwritten mark]* uitstellen en zulks berichten, plaatsing t.z.t. opnieuw bespreken.

Gorssel, Groeneweg 3 Gorssel

Gemeente : Gorssel
Plaats : Gorssel
Straat en nummer : Groeneweg 3
Naam pand : Villa Buitenzorg
Naam bewoner :
Naam eigenaar : idem
Kad.aanduiding : Gemeente Gorssel, sectie E , nr 6671
Aard object : erf met woonhuis
Huidige functie : woonhuis
Oorspr. functie : woonhuis
Architect :
Opdrachtgever :
Bouwjaar : zie gevelsteen 1900
Bouwtype : dwarshuis
Bouwstijl : streekeigen
Tuin : oorspronkelijk met boomgaard; nu alleen een noteboom op het achterf
Literatuur : gemeentelijk archief Gorssel
Inventarisator : Gelders Genootschap
Datum inventarisatie : 11-1990
Neg./dia nrs : 3-14 (220153)/6-13 (330013)
Kwalificatie : A
Bescherming : gemeentelijk
Opmerkingen : -het toegangshek is origineel; de linker poort is van elders afkomstig
-het pand is dubbel bewoond geweest.
Verbouwingen : -aanbouw keuken 1938
-terras dichtgezet ten behoeve van keuken (1977)
Interieur : bevat oorspronkelijke tegelvloer in de gang; geornamenteerd stucplafond (thans onder verlaagd plafond verwerkt); zwartmarmeren schouw

Aanvullende informatie Groeneweg 3 Gorssel :

De eerste voorbeelden van een dwars geplaatst huis komen in de late Middeleeuwen voor. De benaming heeft te maken met de boerderijtypologie waarbij een dergelijk woonhuis dwars op de schuur is geplaatst.

De echte opkomst van het dwarshuis als apart type, vindt vooral plaats in de 19e eeuw. Het gaat dan niet alleen om voorhuizen van boerderijen maar veelal om buitenverblijven, pastoriën, rentenierswoningen en, in kleiner formaat, huizen van de gegoede burgerij.

In tegenstelling tot de langshuizen zijn de dwarshuizen vaak geornameteerd. Bij de eenvoudige dwarshuizen kan het ornament afwezig zijn, of zich beperken tot de ingang in de vorm van een deuromlijsting en lijstgoten. De grotere dwarshuizen hebben veelal een rijke decoratie, die classicistisch van aard is. Na 1850 verwatert dit classicisme tot een mengeling van roccoco, barokke en classicistische elementen, eclecticisme genaamd. Na 1920 wordt het dwarshuis nauwelijks meer gebouwd.

Redegevende beschrijving Groeneweg 3 Gorssel:

Representatief driebeukig dwarshuis, volgens de gevelsteen aan de voorzijde daterend uit 1900.

Het pand ligt aan de westelijke rand van het dorp Gorssel, op een opgehoogd erf, dat van de openbare weg wordt gescheiden door een smeedijzeren sierhek met in de toegangspoort het opschrift 'Villa Buitenzorg'. Dit erf kenmerkt zich door z'n formele tuinaanleg met diepe voortuin.

Kenmerkend voor de situering van dit type is de plaatsing evenwijdig aan de weg.

In hoofdopzet is sprake van een gave rechthoek, waarvan de lengte ongeveer twee maal de breedte bedraagt. Aan de linker zijde bevindt zich een naderhand aan alle zijden dichtgezette veranda en aan de achterzijde is in 1938 een keuken aangebouwd.

Het dwarshuis wordt in het algemeen gekenmerkt door relatief hoog opgaande gevels, waardoor dak en gevels in ongeveer gelijke mate bijdragen aan de verschijningsvorm. Het bouwblok heeft één bouwlaag en zolder.

De kap is een overstekend afgetopt schilddak, dat oorspronkelijk met leien belegd was (nu met sneldekpannen). Het afgetopte dakdeel is, net als de kap van de serre, met zink belegd en heeft rechts een gemetselde schoorsteen.

Het pand is strak symmetrisch opgezet. De naar de weg gerichte gevel wordt geprononceerd door het centrale risaliet met ingang, waarboven een grote topgevel met in houtsnijwerk uitgevoerde windveren en gevelmakelaar.

De bakstenen gevels zijn in kruisverband gemetseld met geknipte voegen, behoudens de keuken, welke in halfsteens verband is opgetrokken. De gevels van de hoofdbouwmassa zijn geornamenteerd met witbepleisterde 'speklagen', ter hoogte van de bovendorpels van de vensters en zijn opgenomen en doorgezet in de onderdorpels; in de ruimte daartussen, telkens twee blokken op alle hoeken. Aan de bovenzijden zijn deze gevels afgesloten met een gepleisterd hoofdgestel, bestaande uit een geprofileerde architraaflijst, een vlak fries en houten bakgoten rustend op klossen. De boogvelden van de segmentbogen boven de oorspronkelijke rechthoekige T-schuiframes (met glas-in-lood bovenlichten waarachter achterzetramen en met persiennes) bevatten siermetselwerk. De witgepleisterde sluitstenen zijn gedecoreerd met voluutachtige decoraties en met fronton beëindigd. Gietijzeren sierankers completeren de ornamentering (aan de voorzijde zijn deze ingemetseld).

De gevels zijn aan de bovenzijden afgesloten met een gepleisterd hoofdgestel, waarboven zich een afgeplat schilddak verheft. De oorspronkelijk met leien belegde kap is nu met sneldekpannen gedekt; het afgeplatte deel is, evenals het afgetopte schilddakje op de veranda, met zink belegd.

Voorgevel met stoep voor het portiek waarin een brede paneeldeur met siertraliewerk en met boven het kalf een rechthoekig bovenlicht. In de topgevel daarboven een half rond afgesloten, naar binnen draaiend venster, waarvoor liggende tralies, functionerend als balustrade.

Rechtsonder bij de deur een gevelsteen waarop: 'de eerste steen gelegd 1 december 1900 door [ ] Aan weerszijden van dit risaliet een schuifraamkozijn als genoemd.

Groeneweg 3 Gorssel,
bladnr 2

Tegen de linker gevel is, rechts van het midden een houten serre op gemetseld basement aangezet. Deze bevat grote vensters met roedeverdeling en kleine bovenlichten, afgewisseld met fraai gesneden kolommetjes. Aan de tuinzijde zijn openslaande terrasdeuren ingebracht.

In de middenas op de begane grond een klein vierkant toiletraampje, waarboven een liggend kozijn met raam, waarin twee staande roeden. Het schuifraam links op de begane grond (als genoemd) is hersteld. Linke en rechts een modern dakraam.

Rechter gevel met twee schuifraamkozijnen als genoemd. Centraal in het dakschild is een dakkapel met openslaand raam aangebracht, alsmede links hiervan een modern staand dakraam.

Aan de achterzijde bevindt zich links van de keuken met licht uitgebouwde bijkeuken (waardoor een op een L-vormige bouwmasa ontstaat), een schuifraam als genoemd.

Het keukenaanbouwje was aanvankelijk aan de achterzijde open en is nu dichtgemetseld en bevat 4 gekoppelde 6-ruits ramen (rechtsachter) en een openslaand raam (elk met 6-ruits ramen) linksachter. In de linker zijgevel hiervan is een deur met hieraan gekoppelde tuindeur ingebracht. Aan de andere zijde twee gekoppelde meerruits vensters.

Indeling: indeling is gewijzigd, waarbij de woonkamer, de zitkamer en de voormalige keuken doorgebroken zijn tot een L-vormige woonruimte. De voorkamer linksvoor is gehandhaafd. Onder de gang één kelder met gewelf.

Motivering:

Van belang voor het zichtbaar houden van de historisch gevormde ruimtelijke structuur van het landschap en het dorp (draagt zichtbaar bij aan de historisch gevormde ruimtelijke structuur; onder andere met de kerk en de oude boerderijen in de directe nabijheid).

Tevens van belang als een relatief gaaf bewaard gebleven exemplaar van een streekeigen dwarshuis van rond de eeuwwisseling met eclecticismische invloeden met bijbehorende formle tuinaanleg.

Onderdelen waarop de bescherming met name van toepassing is: de erfvorm, het casco, de kap (incl. de met zink belegde bovenzijde), het gevelmetselwerk, de kozijnen met vensters en luiken, de serre, de sierankers, de goten, de topgevel, de ingangspartij, de kelder, het sierhek.

interieuronderdelen als een fraaie tegelvloer in de gang, geornamenteerde stucplafonds (momenteel onder verlaagd plafond), de lambrizing in het toilet, welke bestaat uit blauwe-witte tegels met Jugendstilachtige afbeeldingen.

GROENEWEG 3

